

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी

(गुजरात सरकार द्वारा स्थापित)

“ज्योतिमय” परिसर,

श्री बाबाजी मंदिरनी सामे, सरभेज-गांधीनगर डाईवे,
छारोडी, अमदावाढ-३८२ ४८१

E-mail: feedback@baou.edu.in Website : www.baou.edu.in

सत्रीयकार्य ज्ञान्युआरी – २०१६

डिप्लोमा अभ्यासक

पाठयक्रम शीर्षक

DSL-01,02,03,04

DSL - 01 :- संस्कृतभाषा : स्वरूप अने परियय

DSL - 02:- प्रशिष्ट संस्कृत साहित्यनो परियय

DSL - 03 :- दर्शन साहित्य, धर्मशास्त्र अने व्यावहारिक व्याकरण

DSL - 04 :- संस्कृत काव्य विवेचन अने गुजरातनुं संस्कृत साहित्य
प्रदान

अभ्यासकेन्द्रने सोंपवानी छेल्वी तारीख :- ३०/०६/२०१६

नोंध :- विद्यार्थीओअे नियत समय मर्यादामां स्वाध्यायकार्यो अभ्यासकेन्द्र पर

जमा कराववा तेमज मूल्यांकन थया बाढ मूल्यांकन पत्रक

साथे अभ्यास केन्द्र परथी परत अवश्य लेवुं.

:-जमा कराववानी छेल्वी तारीख :- ३०/०६/२०१६पछी विद्यार्थीओ

मोकलावेल स्वाध्यायकार्य स्वीकारवामां आवशे नही.

સત્રીયકાર્ય માટે આવશ્યક સૂચનાઓ

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો

દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ માટે દરેક અભ્યાસક્રમમાં પાઠ્યક્રમ દીઠ સ્વાધ્યાયકાર્યો રજૂ કરવા ફરજિયાત છે. આ યુનિવર્સિટીમાં વર્ષ ૨૦૦૮ સુધીના પ્રવેશાર્થીઓ માટે B.A./B.Com ના પ્રથમ વર્ષ, બીજા વર્ષ તેમજ ત્રીજા વર્ષના તમામ અભ્યાસક્રમ/પાઠ્યક્રમમાં ચાર ક્રેડિટના પાઠ્યક્રમમાં બે અને આઠ ક્રેડિટના પાઠ્યક્રમમાં ત્રણ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાનો નિયમ હતો. એકેડેમિક પ્લાનીંગ બોડની (A.P.B.મંજૂરીથી) ઓગષ્ટ-૨૦૦૮ થી પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવાની નવી પદ્ધતિ શરૂ થયેલ છે. તેથી આપને પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય જે અભ્યાસ કેન્દ્ર પરથી મેળવવાના હોય અને તેને નિશ્ચિત થયેલ છેલ્લી તારીખમાં સ્વ-અધ્યયનના આધારે તૈયારી કરી, પોતાના અભ્યાસ કેન્દ્ર પર જમા કરાવવાના રહેશે. દરેક સ્વાધ્યાયકાર્ય માટે ૧૦૦ ગુણ નિશ્ચિત છે. જેમાં પાસ થવા માટે ૩૬ ગુણ જરૂરી છે. પરિણામમાં તેનો ભારાંક ૩૦% છે.

આ સત્રીયકાર્યનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારી છે. સત્રીયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનું માળખું પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો જેવું હોય છે. પ્રશ્નોના જવાબમાં અભ્યાસ સામગ્રીનું પુનરાવર્તન કરવાનું નથી હોતું. તમે વાંચનથી જે શીખ્યા છો, જે સમજ્યા છો, તે પોતાની ભાષામાં લખવાનું હોય છે. જેથી તમે સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાની કામગીરી ગંભીરતાથી કરશો. તમારે પાઠ્યક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખતા પહેલા પ્રથમ પાના ઉપર નીચે મુજબની માહિતી લખવી જરૂરી છે.

જવાબ માટે કેવળ(ફક્ત) ફૂલસ્કેપ કાગળનો જ ઉપયોગ કરો અને તે કાગળોને વ્યવસ્થિત બાંધવા

દરે જવાબના પહેલા પ્રશ્ન સંખ્યા આવશ્યક (ફરજિયાત) લખો.

સ્વહસ્તાક્ષર માં જવાબ લખો.

નોંધ :- સત્રાંત પરીક્ષા આપતા પહેલા સ્વાધ્યાયકાર્યો જમા કરાવવા ફરજિયાત છે.

અન્યથા (નહિતર) પરીક્ષા આપવામાં આવશે નહીં.

નોંધણી નંબર:- _____

પૂરું નામ :- _____

સરનામું :- _____

મોબાઈલ નં :- _____

તારીખ :- _____

અભ્યાસક્રમ :- _____

પાઠ્યક્રમ :- _____

સ્વાધ્યાય સંખ્યા:- _____

અમે ઈચ્છીએ છીએ કે તમે દરેક સત્રીયકાર્ય અલગ અલગ ચોપડામાં સુંદર ભાષામાં ઉપર દર્શાવેલ મુજબની માહિતી સાથે છેલ્લી તારીખ પહેલા અભ્યાસ કેન્દ્ર પર મોકલી આપશો.

જૂના વિદ્યાર્થીઓ (૨૦૦૮ સુધીના) માટે જૂની પદ્ધતિના સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે. જે ધ્યાને લેવું.

શુભેચ્છા સહ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- DSL-01 :- સંસ્કૃતભાષા : સ્વરૂપ અને પરિચય

સત્રીયકાર્ય કોડ :- DSL-01/AST-01/TMA/2016

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/06/2016

(કુલ ગુણ:-100)

પ્રશ્ન ૧: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૨૦x૨=૪૦)

૧. સંસ્કૃત ભાષાનું એક ભારોપીય ભાષા તરીકે મૂલ્યાંકન કરી તેના પરિવર્તનશીલ સ્વરૂપને સમજાવો.
૨. પંચતંત્ર, હિતોપદેશ અને નીતિશતકમાંથી તમને પસંદ એવા કોઈ ૧૦ સુભાષિત-મુક્તકોનો વ્યુત્પત્તિ અને શબ્દાર્થ સહીત અનુવાદ લાખો.
૩. મહાકવિ શુદ્રકના જીવન અને સમય અંગે પ્રાપ્ત માહિતી આપી તેની કૃતિનું કથાનક વર્ણવો.
૪. મહાકવિ જગન્નાથના જીવન અને કવન પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.

પ્રશ્ન ૨: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૦૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૨x૧૫=૩૦)

૧. ઉચ્ચારણ અને સ્થાન અનુસાર વ્યંજનોના પ્રકારો સમજાવો.
૨. આજ્ઞાર્થ અને વિદ્યર્થનો પ્રયોગ ક્યારે થાય છે? ઉદાહરણ સહીત સમજાવો.
૩. મહાકવિ બાણની કૃતિનો સંક્ષિપ્ત કથાસાર લખો.
૪. “ત્રયો દણ્ડી પ્રબન્ધાશ્ચ” કથનના આધારે દંડીની કૃતિઓનો પરિચય આપો.

પ્રશ્ન ૩: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૨x૫=૧૦)

૧. સંસ્કૃત ભાષા સામાન્ય લોકોની બોલચાલઈ ભાષા હતી તેવું શેના પરથી કહી શકાય? ઉદાહરણ સહીત સમજાવો.
૨. “રે રે ચાતક સાવધાન મનસા ....” સુભાષિતની પંક્તિઓ પૂર્ણ કરી તેની વ્યુત્પત્તિ અને શબ્દાર્થ સહીત અનુવાદ લાખો.
૩. મુક્તકની વ્યાખ્યા આપો.
૪. કોઈ એક ઇકારાંત સ્ત્રીલિંગ શબ્દના વિભક્તિ રૂપો ગુજરાતી અનુવાદ સાથે લાખો.

પ્રશ્ન ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ દસ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (૨x૧૦=૨૦)

૧. સંસ્કૃત ભાષામાં ધાતુઓના દસ ગણ પૈકી ચોથા ગણનું નામ _____ અને તેનો વિકરણ પ્રત્યય _____ છે.
૨. સંસ્કૃત ભાષામાં સ્વરોની સંખ્યા _____ અને વ્યંજનોની સંખ્યા _____ છે.
૩. સંસ્કૃત ભાષા માટે સંસ્કૃત નામનો સૌ પ્રથમ પ્રયોગ _____ માં થયો હોવાનું મનાય છે જે _____ દ્વારા _____ સાથે કરવામાં આવેલા વાર્તાલાપનાં સંદર્ભમાં છે.
૪. અષ્ટાધ્યાયીનાં કર્તા _____ અને નિરુક્તનાં કર્તા _____ છે.
૫. “ભારં ન બાધતિ” વાક્યમાં ક્ષતિયુક્ત શબ્દ _____ છે. તે શબ્દનું સાચું સ્વરૂપ _____ છે.
૬. સંસ્કૃત શબ્દ ‘પિતૃ’ માટે જર્મન ભાષામાં _____ અને લેટીન ભાષામાં _____ શબ્દ જોવા મળે છે.

૭. કોઈ પણ એક શબ્દમાં એકાદ સ્વર, વ્યંજન કે અક્ષરનો લોપ થાય તે _____ કહેવાય અને સ્વર, વ્યંજન કે વર્ણની સાડલા બદલીને _____ કહેવાય.
૮. મહાકવિ કાલીદાસની કૃતિઓ પૈકી _____ અને _____ ને પાંચ મહાકાવ્યોમાં સ્થાન મળ્યું છે.
૯. ભાસના ઉદયન કથા પર આધારિત નાટકો _____ અને _____ છે.
૧૦. “મૃચ્છકટિકમ્” _____ પ્રકારનું રૂપક છે.
- ૧૧ રત્નાવલીના કર્તા _____ છે. આ નાટિકામાં કુલ _____ અંક છે.
૧૨. મહાકવિ ભારવીએ _____ અને મહાકવિ માઘે _____ કૃતિની રચના કરી.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- DSL-02:- પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચય

સત્રીયકાર્ય કોડ :- DSL-02/AST-01/TMA/2016

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/06/2016

(કુલ ગુણ:-100)

પ્રશ્ન ૧: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

(૨૦x૨=૪૦)

૧. વૈદિક અને વેદોત્તર વૈદિક કથાઓ વિષે પરિચયાત્મક નોંધ લખો.
૨. હિતોપદેશનો પરિચય આપી તેનું વિષયવસ્તુ અને સ્વરૂપ વર્ણવો.
૩. આપેલ શબ્દમર્યાદામાં અથર્વવેદનું રસદર્શન કરાવો.
૪. વેદાંગ સાહિત્યનો વિસ્તૃત પરિચય આપો.

પ્રશ્ન ૨: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૦૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

(૨x૧૫=૩૦)

૧. જૈન કથાઓનો પરિચય આપો.
૨. પંચતંત્રમાં પાંચેય તંત્રોમાં કયા બોધાત્મક વિષયો કેન્દ્રસ્થાને રહેલા છે? ઉદાહરણ સહીત સ્પષ્ટ કરો.
૩. શિવસંકલ્પ સૂક્ત શબ્દાર્થ અને અનુવાદ સહીત લખો.
૪. સામ શબ્દનો અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ આપી સામવેદ સંહિતાનું બાહ્ય સ્વરૂપ વર્ણવો.

પ્રશ્ન ૩: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

(૨x૫=૧૦)

૧. યજુર્વેદ શબ્દમાં રહેલ ‘યજુસ્’ શબ્દની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ આપો.
૨. ઋગ્વેદ માં જોવા મળતા ઉપમા અલંકારના કોઈ પાંચ ઉદાહરણો આપો.
૩. લૌકિક કથાના પ્રકારો જણાવો.
૪. ‘સિંહાસનદ્વાત્રિંશિકા’ નો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

પ્રશ્ન ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ દસ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(૨x૧૦=૨૦)

૧. છંદોબદ્ધ મંત્રોને _____ અને ગીતીરૂપ મંત્રોને _____ કહેવાય છે.
૨. ઋગ્વેદનું વિભાજન બર વિભાગોમાં થયેલું છે. _____ અને _____.
૩. ઋગ્વેદના ૭મા અષ્ટકમાં _____ અધ્યાય, _____ વર્ગ અને _____ મંત્રો છે.
૪. પુરુશસૂક્તનાં ઋષિ _____ છે અને હિરણ્યગર્ભ સૂક્તનાં ઋષિ _____ છે.

5. સંવેદના મુખ્ય બર વિભાગોના નામ _____ અને _____ છે.
6. યજુર્વેદની બે પરંપરાઓ _____ અને _____ નાં નામે જાણીતી છે.
7. તૈત્તિરીય ઉપનિષદનો પ્રથમ વિભાગ _____ છે, જેમાં _____ અનુવાકો છે.
8. ભગવાન બુદ્ધનાં પૂર્વજીવન અને તેમના વર્તમાન જીવનને લગતી કથાઓને _____ અને _____ કથાઓ કહે છે.
9. મનોહર એવી રામકથા –રામાયણ લખવાનું નિવેદન _____ એ _____ ને કર્યું.
10. બુહાત્કાથાને આધારે મળેલા સારસંક્ષેપો પૈકી કાશ્મીરમાં રચાયેલ બે સારસંક્ષેપો _____ અને _____ છે.
11. હિતોપદેશનાં ચાર વિભાગ છે. મિત્રલાભ, મિત્રભેદ, _____ અને _____.
12. મહિલારોપ્ય નગરમાં _____ નામે રાજાના ત્રણ મૂર્ખ પુત્રોને રાજનીતિનું જ્ઞાન આપવા _____ નામના બ્રાહ્મણે બીડું ઝડપ્યું.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- **DSL-03**:- દર્શન સાહિત્ય, ધર્મશાસ્ત્ર અને વ્યાવહારિક વ્યાકરણ

સત્રીયકાર્ય કોડ :- **DSL-03/AST-01/TMA/2016**

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- **30/06/2016**

(કુલ ગુણ:-100)

પ્રશ્ન ૧: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

(૨×૧૨=૪૦)

1. વૈશેષિકદર્શનનો પરિચય આપી તેના પ્રતિષ્ઠાપક આચાર્યનો પરિચય આપો અને વૈશેષિકસુત્રની ટીકા પરંપરા પર નોંધ લાખો.
2. આસ્તિક અને નાસ્તિક દર્શનો કયા કયા છે? તેમનો ભેદ સમજાવી યોગદર્શનનો પરિચય આપો.
3. સમાસનાં પ્રકાર જણાવી અવ્યયીભાવ સમાસ અને તત્પુરુષ સમાસ ઉદાહરણો સહીત સમજાવો.
4. વ્યંજનસંધિ અને વિસર્ગસંધિ ઉદાહરણ આપીને વર્ણવો.

પ્રશ્ન ૨: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૦૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

(૨×૧૫=૩૦)

1. યોગ દર્શનનો સિદ્ધાંત વર્ણવો
2. શંકરાચાર્યનો પરિચય આપી તેમના સિદ્ધાંતો અને શાંકરદર્શનના પ્રમાણ સાહિત્ય વિષે નોંધ લખો.
3. સ્વરસંધીમાં ગુણસંધિ, વૃદ્ધિસંધિ અને યણ્ સંધિ ઉદાહરણ સહીત સમજાવો.
4. વિદ્યર્થ અને હેત્વર્થ કૃદંતનાં પ્રયોગો ઉદાહરણો આપીને સ્પષ્ટ કરો.

5.

પ્રશ્ન ૩: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

(૨×૫=૧૦)

1. યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિનાં રચનાકાળ અંગે વિદ્વાનોનું મત વૈવિધ્ય ટૂંકમાં વર્ણવો.
2. ભારતીય આશ્રમવ્યવસ્થાનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
3. સતી સપ્તમી પ્રયોગ દૂર કરવાની રીત ઉદાહરણ આપીને સમજાવો.
4. પૌન:પુન્યાર્થક ક્રિયાપદનો ઉપયોગ ક્યારે અને કેવી રીતે થાય છે? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ દસ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(૨×૧૦=૨૦)

1. “યાવજ્જીવેત્સુખં જીવેત્ | ઋણં કૃત્વા ઘૃતં પિબેત્ ||” આ સિદ્ધાંત _____ દર્શનનો છે.
તેના પ્રવર્તક આચાર્ય _____ છે.
2. ગૌતમ બુદ્ધને જેનો સાક્ષાત્કાર થયો તે ચાર આર્યસત્યોના નામ આપો.
3. જૈનદર્શન અનુસાર નયનાં મુખ્ય બે પ્રકાર _____ અને _____ છે.
4. ન્યાય સૂત્રમાં _____ અધ્યાય, _____ આત્મિક અને ૫૩૩ _____ છે.
5. અર્થશાસ્ત્રમાં કુલ _____ અધિકરણો, _____ અધ્યાય અને _____ શ્લોકો છે.
6. વૈશેષિકો અનુસાર કાર્યનો નાશ થતાં તે કાર્યનું ન રહેવું, તે _____ અને કાર્ય ઉત્પન્ન થાય તે પહેલા કારણમાં કાર્યનું રહેવું તે _____ છે.
7. રૂપાવતારની રચના ઈ.સ. _____ ની આસપાસ _____ દ્વારા થઈ હોવાનું મનાય છે.
8. પતંજલિએ પોતાના ગ્રંથમાં સુબોધ શૈલીમાં _____ નું ખંડન અને _____ નું મંડન કર્યું છે.
9. સંબંધકભૂતકૃદંતનો ઉપયોગ કરી વાક્ય ફરી લખો: ભક્ત: મન્દિરં ગચ્છતિ, ઈશ્વરં ભજતિ ચ |
10. રૂપો ઓળખાવો: પ્રત્યક્ષીભવતિ, કારયતિ
11. સંધિ જોડો: ૧. તત્ + લીન: , ૨. મહાન્ + છેદ: ૩. તત્ + માત્રમ્ ૪. વાક્ + દાન
12. સમાસ ઓળખાવો: ચક્રપાણિ:, આહારનિદ્રાભયમ્, પચ્ચરાત્રમ્, નીલોત્પલમ્

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- DSL-04:- સંસ્કૃત કાવ્ય વિવેચન અને ગુજરાતનું સંસ્કૃત સાહિત્ય પ્રદાન સત્રીયકાર્ય કોડ :- DSL-03/AST-01/TMA/2015

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/01/2016

(કુલ ગુણ:-100)

પ્રશ્ન ૧: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૨૦x૨=૪૦)

1. આચાર્ય મમ્મટ, હેમચંદ્રાચાર્ય અને ભોજનાં મતે કાવ્યના પ્રયોજનો કયા છે? સવિસ્તર સમજાવો.
2. કાવ્યશાસ્ત્રનાં ઘટકતત્ત્વો પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
3. સ્વાતંત્ર્યોત્તરકાળમાં રચાયેલા આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્ય પર પરિચયાત્મક નોંધ લખો.
4. સોલંકીકાળમાં રચાયેલા નાટ્યસાહિત્યનો પરિચય આપો.

પ્રશ્ન ૨: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૦૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૨x૧૫=૩૦)

1. ક્રીયાકલ્પ અને કાવ્યાલંકારનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
2. દંડી, વામન અને આચાર્ય મમ્મટે આપેલી કાવ્યની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
3. બે પ્રસિદ્ધ ગુર્જર મહાકવિઓનો તથા તેમની કૃતિઓનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
4. આચાર્ય રામચંદ્રસૂરીનાં રૂપકોનો પરિચય આપો.

પ્રશ્ન ૩: નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૨x૫=૧૦)

1. રચનાત્મકકાળમાં થઈ ગયેલ આલંકારિકો પૈકી કોઈ પણ પાંચ આલંકારિકો, તેમના ગ્રંથ નામ અને સમય જણાવો.
2. સાહિત્યપ્રકારને આધારે કાવ્યના પ્રકારો જણાવો.
3. “પ્રબુદ્ધરૌહીણેય” અને “દૂતાંગદ” નાટકોનું ટૂંકમાં પરિચય આપો.
4. પ્રા.ડૉ. રાજેન્દ્ર નાણાવટીની કૃતિનો પરિચય આપો.

પ્રશ્ન ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ દસ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (૨x૧૦=૨૦)

1. જર્મન દાર્શનિક કાન્ટ દ્વારા સૌન્દર્ય વિષયક ત્રણ ગ્રંથો _____, _____ અને _____ છે.
2. મહાકવિ માધે શિશુપાલવધ મહાકાવ્યમાં રમણીયતાના સ્વરૂપ વિષે શું કહ્યું છે? સંસ્કૃતમાં લખો.
3. “વાગ્વૈદગ્ધ્યપ્રધાનેઽપિ રસ एवात्र जीवितम् ।” મહાકવિ _____ એ આ વચન એમના ‘સાહિત્યદર્પણ’ ગ્રંથમાં _____ માંથી ઉદ્ધૃત કર્યું.

4. रसप्राणो हि नाट्यविधिः । अने रसाः पुनरात्मा शरीराविर्भावकाः । आ मत अनुक्रमे _____ अने _____नां छे.
5. आलंकारिक राजशेभरे पोताना ग्रंथ _____ नी रचना ई.स. _____मां करी.
6. “काव्यालङ्कारसारसंग्रहः”नी रचना _____ अे ई.स. _____ मां करी.
7. प्रा. श्री गौरीप्रसाद जलानां त्रण रुपको _____, _____ अने _____ छे.
8. प्रा.डॉ. वासुदेव पाठकनी आकाशवाणी द्वारा प्रसारित बर दीर्घगीत नाटिकाओ _____ अने _____ छे.
9. प्रा. ऋषिराज अग्निहोत्रीनां ई.स. १९९४ अने १९९७ मां प्रगट थयेल बे काव्यसंग्रहो अनुक्रमे _____ अने _____ छे.
10. रामकृष्ण हरभञ्ज शास्त्रीनां बे मोटा काव्योना नाम आपो.
11. शतानंद मुनीअे पोताना गुरु सहजानंदस्वामीनां _____ ग्रंथनो संस्कृत अनुवाद करी पोताना _____ ग्रंथना योथा प्रकरणमां ग्रंथस्थ कर्यो होवानुं इतिहासकारो माने छे.
12. गुजरातना देवशंकर पुरोहिते _____ विषयक _____ ग्रंथ रय्यो.